

УКРАЇНА В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано місце України у системі міжнародних відносин. Розглянуто євроінтеграційну стратегію України та перешкоди, які існують на цьому шляху.

Ключові слова: міжнародні відносини, геополітичне положення, євроінтеграція, НАТО.

Abstract

The place of Ukraine in the system of international relations is analyzed. The European integration strategy of Ukraine and the obstacles that exist on this path are considered.

Keywords: international relations, geopolitical situation, european integration, NATO.

Місце України в системі міжнародних відносин визначається її геополітичним положенням, економічним потенціалом і зовнішньою політикою. В цілому географічне розташування, розміри території, чисельність населення, економічні ресурси дають можливість Україні мати статус великої європейської держави. З огляду на це особливої уваги заслуговує вивчення зовнішньополітичної стратегії та реалізації адекватної національним інтересам зовнішньої політики у сучасному динамічному світі в умовах глобалізації.

Зауважимо, що за роки незалежності в Україні з'явилося багато наукових праць із проблем зовнішньої політики нашої держави, розвитку двосторонніх міждержавних відносин, діяльності у міжнародних організаціях тощо. Це праці С. Денисюк і В. Корнієнка [1; 2], А. Зленко [3], С. Віднянський [4], С. Телешун та багато ін. Проте становлення України як суб'єкта міжнародних відносин є складним, суперечливим і довготривалим процесом. Пошук оптимальних концептуальних підходів до зовнішньої політики країни триває й досі. Окрім цього, варто зазначити, що зовнішня політика України упродовж майже усього періоду її незалежності залишається заручницею й складних внутрішньополітичних процесів. Тому актуальним є аналіз місця України в сучасних міжнародних відносинах, враховуючи зовнішньополітичну стратегію держави, конфлікт із Російською Федерацією.

Виходячи з геополітичного положення України, можна виділити декілька можливих варіантів її зовнішньополітичної стратегії: орієнтація на інтеграцію в євразійський простір, орієнтація на інтеграцію в європейські і євроатлантичні структури, обмеження впливу Росії і країн Заходу на визначення політики України.

Сьогодні досить привабливою для України є орієнтація на інтеграцію в Європейський союз (ЄС) і НАТО. Вступ до ЄС дало б можливість Україні використовувати сприятливі можливості міжнародного поділу праці, піднятися до рівня економічного, соціального та демократичного розвитку провідних європейських країн. Євроінтеграція є цивілізаційним вибором України, одна з ключових вимог Революції гідності. У системі зовнішньополітичних пріоритетів України вона посідає особливе місце. Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо.

Проте чи готові політики і громадяни України до євроінтеграції? Чи активно проводиться реформування всіх сфер життя? Чи готова масова свідомість українського суспільства жити за новими стандартами?

Розглядається й інтеграція України в НАТО, що б сприяло зміцненню безпеки нашої держави. Як відомо, НАТО обстоює принципи стабільності і недоторканності кордонів держав-членів, гарантує їм територіальну цілісність, що особливо важливо для України, враховуючи наявність територіальних претензій з боку РФ.

Однак, на нашу думку, через свою слабкість в економічній, політичній і військовій сферах, певний опір з боку окремих політичних сил Україна не готова до вступу в НАТО і ЄС. Сьогодні можливі тільки партнерські відносини. Крім того, зближення України з НАТО наштовхується на рішучий опір Росії, яка бачить в цьому загрозу своїй безпеці.

Світове співтовариство вступає на шлях формування нових міжнародних форм співробітництва. І це цілком закономірно, оскільки людство має вирішувати важливі проблеми, пов'язані з виживанням і подальшим співіснуванням. Тому зовнішньополітична діяльність України спрямована на розширення участі в діяльності міжнародних організацій, що сприятиме і розвитку суспільства.

Однак, можна констатувати, що, не зважаючи на надзвичайну складність внутрішнього становища, багатьох прогалин у сфері зовнішньої політики, Україна досягла певних результатів на міжнародній арені. Як незалежну державу Україну визнали більш 150 країн, з них 141 установили дипломатичні відносини. У Києві відкрито 42 іноземних посольств, діють декілька консульських установ. Україна є членом багатьох міждержавних, міжнародних недержавних, регіональних та інших організацій. Вона бере участь у роботі ООН, ЮНЕСКО, Раді Європи, Парламентській Асамблеї ОБСЄ, Міжнародній організації праці, Міжнародного валютного фонду, Міжнародній організації інтелектуальної власності [5].

Ставлення жителів України до питання вступу України до ЄС протягом останнього року лишається незмінним: як і рік тому, у лютому 2017 року за вступ України до ЄС були готові проголосувати близько половини жителів України. Про це йдеться у результатах соціопитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології.

За результатами опитування, якби референдум з питання, чи вступати Україні до Європейського Союзу проводився у лютому 2017 року, 49% жителів України проголосували б за вступ України до ЄС, 28% - проти, і решта 23% - не визначилися, або не брали б участі у голосуванні.

Якби ті, хто не визначився, як голосувати, як зазвичай, не прийшли б на референдум щодо вступу до ЄС, участь у голосуванні взяли би близько 77% усіх, хто має право голосувати та проживає на неокупованій території, і подані голоси розподілилися б таким чином: за вступ до ЄС - 64% голосів, проти - 36%.

У розвитку міжнародних відносин Україна повинна бути послідовною і демонструвати на практиці прагнення реалізувати євроінтеграційну стратегію. Важливим аспектом є підвищення рівня політичної культури і свідомості суспільства, оскільки готовність політиків і громадян до прийняття нових норм і традицій є запорукою успіху трансформацій у сфері суспільно-політичних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисюк С. Г. Імідж України у внутрішньополітичних і геополітичних контекстах сучасності [Текст] / С. Г. Денисюк, В. О. Корнієнко // *Studia Politologica Ucraino-Polonia*. — Вип. 4. — Житомир-Київ-Краків : ФОП Євенок О.О., 2014. — С. 93–101.

2. Денисюк С. Г. Математичне моделювання та побудова проведення майбутніх президентських виборів в Україні [Текст] / С. Г. Денисюк // *Нова парадигма : журнал наукових праць* / голов. ред. В. П. Бех. — К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. — Вип. 78. — С. 107–115.

3. Зленко А. М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін [Текст] / А. М. Зленко. — Харків, 2003. — 559 с.

4. Віднянський С. Незалежна Україна: двадцять років між Європою та Євразією [Текст] / Степан Віднянський // *Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць*. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л. М. Алексієвць. — Вип. 6–7: 20-й річниці Незалежності України присвячується. — Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. — С. 24–38.

5. Про «Основні напрямки зовнішньої політики України». Постанова Верховної Ради України [Текст] // *Голос України*. — 24 липня 1993 р. — № 139. — С. 3.

Симчук Інна Григорівна - студентка групи МІТ-14б, факультет комп'ютерних систем і автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail:sumchuk98@ukr.net

Плешко Олена Олександрівна - студентка групи МСС-14б, факультет комп'ютерних систем і автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail:sumchuk98@ukr.net

Науковий керівник: **Денисюк Світлана Георгіївна** – д. політ. наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, професор, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com

Symchuk Inna Grigorivna - art. gr. MIT-14b, Faculty of Computer Systems and Automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail:sumchuk98@ukr.net

Pleshko Elena Aleksandrovna - art. gr. MCC-14b, Faculty of Computer Systems and Automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: fkca.mcc14poo@gmail.com

Supervisor: **Denysiuk Svitlana G.** – Dr. of Political Sciences, professor of social and political sciences, professor, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com